

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP.430.004.2019

Nr ewid. 33/2019/P/19/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R. W CZĘŚCI 53 – URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

Warszawa, maj 2019 r.

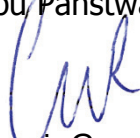
Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji
i Konsumentów**

p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Sławomir Grzelak

Zatwierdzam:
Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 13.05. 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	5
Ocena ogólna	5
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa	6
1. Dochody budżetowe	6
2. Wydatki budżetu państwa.....	6
3. Sprawozdawczość.....	11
IV. Informacje dodatkowe.....	12
Załączniki	13

I. Wprowadzenie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), tj. dysponent części 53 – UOKiK, jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów¹. Jego ustawowe zadania to m.in. zapobieganie nieprawidłowościom funkcjonowania i rozwoju konkurencji oraz ich eliminowania, kontrola fuzji i przejęć, ochrona zbiorowych interesów konsumentów, dbanie o bezpieczeństwo produktów i nadzór nad rynkiem wyrobów nieżywnościowych i artykułów rolno-spożywczych w zakresie jakości handlowej oraz monitorowanie pomocy publicznej. W części 53 – UOKiK nie zostali ustanowieni dysponenti budżetu niższego stopnia. Nie było również jednostek podległych.

W budżecie państwa w układzie zadaniowym Prezes UOKiK wykonywał zadania ujęte w ramach dwóch funkcji (Nr 6 – *Polityka gospodarcza kraju*, Nr 11 – *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic*), dwóch zadań (6.5.W *Ochrona konkurencji i konsumentów*, 11.4.W – *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa*) oraz czterech podzadań i ośmiu działań.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2018² w części 53 – UOKiK.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznych sprawozdania budżetowych Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za lata 2017 i 2018;
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;
- sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2018 oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych;
- nadzór i kontrolę, sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*³ (dalej: *ufp*).

W ustawie budżetowej na rok 2018 w części 53 – UOKiK zaplanowano dochody budżetowe w wysokości 26 033,0 tys. zł. Zostały one wykonane w kwocie 176 361,3 tys. zł, co stanowiło 0,05% łącznych dochodów budżetu państwa (379 688 152,1 tys. zł). Limit wydatków w tej części, wynoszący 76 515,5 tys. zł, wykorzystany został w kwocie 74 007,0 tys. zł, stanowiącej 0,02% łącznych wydatków budżetu państwa (390 454 270,1 tys. zł). W 2018 r. w części 53 – UOKiK nie były realizowane wydatki z budżetu środków europejskich.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴.

¹ Art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369).

² Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

³ Dz. U. z 2019 r., poz. 869.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 roku w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W wyniku kontroli wydatków budżetu państwa w wysokości 5 799,6 tys. zł, stanowiących 7,8% łącznych wydatków UOKiK stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o *finansach publicznych* i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono naruszeń prawa ani niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Prezes UOKiK prawidłowo realizował obowiązki dotyczące nadzoru i kontroli nad wykonaniem dochodów i wydatków budżetu państwa, wynikające z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp*.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 53 – UOKiK:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a ponadto

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 53 – UOKiK przedstawiona została w załączniku 1 do niniejszej *Informacji*.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. kontrola dochodów budżetowych w części 53 – UOKiK została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Analiza dochodów budżetowych osiągniętych w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. wykazała ich wzrost o 342,1%, to jest z 39 888,3 tys. zł do 176 361,3 tys. zł. Relacje wykonania dochodów do planu ukształtowały się na poziomie odpowiednio 677,5% w 2018 r. oraz 66,2% w 2017 r.

Podstawowym źródłem dochodów były uiszczone kary i grzywny, wymierzone przez Prezesa UOKiK za nieprzestrzeganie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ewidencjonowane w § 0580 – Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych. Wyniosły one w 2018 r. 174 669,9 tys. zł, tj. 99,0% całości dochodów, a w 2017 r. – 38 264,7 tys. zł, tj. 95,9%.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. pozostały do zapłaty należności w kwocie 30 371,3 tys. zł, wyższe o 26,4% od stanu na koniec 2017 r. (24 033,2 tys. zł). Podstawową pozycję stanowiły należności z tytułu grzywien i kar nałożonych przez Prezesa UOKiK na podmioty gospodarcze (30 155,4 tys. zł). Głównymi przyczynami wzrostu należności w stosunku do 2017 r. była duża liczba kar wynikających z decyzji, które uprawomocniły się w 2018 r. Dotyczyło to 88 należności w łącznej wysokości 7197 tys. zł.

Zaległości według stanu na 31 grudnia 2018 r. wyniosły 30 311,4 tys. zł, z czego grzywny i kary stanowiły 99,5% (30 155,4 tys. zł). W porównaniu z 2017 r. zaległości były wyższe o 27,7% (6571,3 tys. zł).

Zarówno należności, jak i zaległości powstały w związku z brakiem wpłat od ukaranych podmiotów. W jednym przypadku (cztery kary w łącznej wysokości 2,3 mln zł) sąd wstrzymał wykonalność wyroku do czasu rozpatrzenia skargi kasacyjnej. W odniesieniu do trzech innych kar (2,9 mln zł) urząd skarbowy odstąpił od egzekucji z uwagi na prawdopodobieństwo nieuzyskania kwoty przewyższającej koszty egzekucji, przy czym postanowienie w tej sprawie, na które Prezes UOKiK złożył zażalenie, utrzymane zostało w mocy przez organ wyższej instancji. W stosunku do innego dłużnika (cztery kary w łącznej wysokości 0,5 mln zł) toczy się postępowanie upadłościowe. Zdaniem NIK zaległość, co do której organy administracji skarbowej ostatecznie odstąpiły od egzekucji, powinna zostać umorzona.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów budżetowych w części 53 – UOKiK zostały zawarte w tabeli stanowiącej załącznik 2 do niniejszej *Informacji*.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Wydatki budżetu państwa

Zgodnie z ustawą budżetową limit wydatków budżetowych w części 53 – UOKiK ustalony został w kwocie 75 632,0 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie ośmiu decyzji Ministra Finansów, kwota ta została zwiększona z rezerw celowych łącznie o 883,5 tys. zł (o 1,2%), do wysokości 76 515,5 tys. zł. Wydatki wyniosły 74 007,0 tys. zł, tj. 96,7% planu po zmianach. Wielkości te wskazują, że łączna suma wydatków (po zwiększeniach planu z rezerw celowych) była niższa niż pierwotny limit wydatków, wynikający z ustawy budżetowej. Sytuacja ta powstała wskutek otrzymania zasadniczej części środków z rezerw, na realizację projektu Europejskiego Centrum Konsumentckiego, w I połowie 2018 r., podczas

gdy na niepełne wykonanie wydatków (i objęcie niewykorzystanych środków blokadą) zasadniczy wpływ miały niższe niż zakładane po trzech kwartałach 2018 r. wydatki płacowe i inwestycyjne finansowane z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 (POPT).

W porównaniu z 2017 r. wydatki były wyższe o 5 532,7 tys. zł, tj. o 8,1%.

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych największe pozycje stanowiły:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych (58 348,2 tys. zł), to jest 78,8% łącznych wydatków,
- wydatki majątkowe (8719,6 tys. zł) – 11,8%;
- dotacje (3433,5 tys. zł) – 4,6%;
- współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej (3072,8 tys. zł) – 4,2%;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 432,9 tys. zł (0,6%).

W ramach wydatków majątkowych sfinansowane zostały roboty inwestycyjne (4 829,6 tys. zł), w tym m.in.:

- modernizacja elewacji budynku UOKiK wraz z dokumentacją techniczną (3 831,2 tys. zł),
- wymiana wind w siedzibie Urzędu (776,1 tys. zł)
- modernizacja instalacji wentylacyjnej w Laboratorium Kontrolno-Analitycznym w Olsztynie (111,9 tys. zł).

W ramach zakupów inwestycyjnych (łącznie 3889,9 tys. zł) dokonano m.in. zakupu:

- programu finansowo-księgowego (1005,3 tys. zł),
- oprogramowania komputerowego (927,2 tys. zł),
- sprzętu laboratoryjnego (476,3 tys. zł)
- sprzętu telekomunikacyjnego (310,0 tys. zł).

W 2018 r. Prezes UOKiK udzielił siedmiu podmiotom (organizacjom pozarządowym) dotacji w łącznej wysokości 3433,5 tys. zł, na realizację 13 zadań w zakresie upowszechniania i ochrony praw konsumentów, w tym:

- Federacji Konsumentów na prowadzenie bezpłatnego poradnictwa i pomocy prawnej w zakresie uprawnień konsumentów oraz dochodzenia ich roszczeń, a także sporządzanie pism procesowych na rzecz konsumentów w latach 2017–2018 – 1324,6 tys. zł;
- Fundacji Konsumentów na ogólnopolską kampanię edukacyjną dla konsumentów oraz Infolinię konsumentką w latach 2018–2019 – 1202,9 tys. zł;
- Stowarzyszeniu Stop Bankowemu Bezprawiu na realizację projektu *Grudzień Konsumenta Rynku Finansowego* oraz na *Projekt wsparcia dla beneficjentów w formie konferencji i cyklu porad prawnych dotyczących ochrony praw konsumentów na polskim rynku finansowym* – 207,2 tys. zł;
- Polskiemu Związkowi Głuchych na projekt *Ochrona praw konsumentów – osób z niepełnosprawnością słuchu* – 158,5 tys. zł;
- Stowarzyszeniu Euro-Concret na zwiększenie dostępności i wiedzy konsumenckiej wśród seniorów, zajęcia dla seniorów oraz dla uczniów i nauczycieli pn. *Mam prawa i nie zawaham się ich użyć* – 135,0 tys. zł;
- Stowarzyszeniu Aquila: projekt pn. *Nowe formy edukacji konsumenckiej* – 100 tys. zł;
- Stowarzyszeniu dla Powiatu na *szkolenie dla rzeczników konsumentów z zakresu problemów rynku finansowego i procedury cywilnej* oraz na *poradnik dla młodzieży dotyczący wybranych zagadnień finansowych Świadomie wchodzę w rynek finansowy* – 80,5 tys. zł;
- Stowarzyszeniom: dla Powiatu, Aquila oraz Euro-Concret na *Konsumentenckie Centrum E-Porad* – łącznie 224,8 tys. zł.

Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE poniesiono na działalność Europejskiego Centrum Konsumentckiego (581,6 tys. zł) oraz na sfinansowanie wydatków w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 (POPT) – 2 491,2 tys. zł. Środki te

przeznaczono m.in. na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, szkolenia, zakupy inwestycyjne⁵, a także zakupy materiałów i wyposażenia⁶ oraz usług telekomunikacyjnych.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w łącznej wysokości 5799,6 tys. zł (7,8% całości wydatków).

Próba została wylosowana metodą monetarną⁷ w wysokości 5690,0 tys. zł, ujętych w księgach rachunkowych w 47 zapisach. W próbie tej dotacje wyniosły 2382,7 tys. zł, tj. 69,4% łącznej kwoty dotacji, a wydatki majątkowe – 3006,1 tys. zł (4,1% całości wydatków Urzędu oraz 34,5% łącznych wydatków majątkowych). Próba wydatków dobranych celowo wyniosła 109,6 tys. zł.

W zbadanej próbie nie stwierdzono wydatków dokonanych niezgodnie z obowiązującymi przepisami, niegospodarnych lub niesłużących realizacji celów jednostki. Wydatki z wylosowanej próby zostały także poddane ocenie pod kątem prawidłowości stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸. Stwierdzono, że prawidłowo dokonywano wyboru trybu udzielania zamówień oraz wyłączenia stosowania przepisów upzp.

Ze środków z rezerw celowych, wydano łącznie 635,9 tys. zł (72,0% otrzymanej kwoty), a pozostałą część zwrócono. Szczegółowo zbadane zostało wykorzystanie kwoty 95,5 tys. zł (10,8% sumy zwiększeń), z której wydano 92,9 tys. zł (97,3% kwoty objętej szczegółowym badaniem). Ze środków tych, zgodnie z przeznaczeniem, sfinansowano w 2018 r. dodatki służby cywilnej oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne (wraz z pochodnymi) dla ośmiu urzędników służby cywilnej mianowanych z dniem 1 grudnia 2017 r.

Na podstawie art. 177 ust. 1 *ufp* Prezes UOKiK, decyzją z 30 października 2018 r., zablokował kwotę 737,3 tys. zł w ramach POPT. Oszczędności dotyczyły wydatków majątkowych (432,3 tys. zł) wynikających z opóźnień w rozstrzygnięciu przetargu na aplikację bazodanową systemu monitorowania pomocy publicznej oraz zakupu licencji niezbędnej do prawidłowego działania tej aplikacji. Oszczędności w wynagrodzeniach i pochodnych (305,0 tys. zł) były skutkiem nieobsadzenia stanowisk oraz absencji chorobowej pracowników realizujących zadania w ramach POPT. O blokadzie Prezes UOKiK poinformował Ministra Finansów oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju.

Kontrola realizacji zamówienia publicznego, udzielonego w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie robót budowlanych realizowanych na podstawie projektu *Konserwacja i rewaloryzacja elewacji budynku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przy pl. Powstańców Warszawy 1, Warszawa*⁹ (3805,4 tys. zł), nie wykazała nieprawidłowości.

W zakresie zamówień publicznych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na opóźnionym o dwa dni (w stosunku do terminu wynikającego z art. 13a ust. 1 *upzp*) opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej UOKiK planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2018 r. Opóźnienie spowodowane było problemami technicznymi z zamieszczeniem pliku na stronie BIP.

Wniosek pokontrolny NIK z 2017 r. dotyczący zapewnienia rzetelnego dokumentowania czynności szacowania wartości udzielonych zamówień publicznych został zrealizowany poprzez wprowadzenie

⁵ Tylko w zakresie Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020.

⁶ Tylko w zakresie Europejskiego Centrum Konsumenckiego.

⁷ Metoda losowania, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.; dalej *upzp*.

⁹ Sprawa nr BBA-2/262-14/2018.

zarządzenia regulującego zasady wydatkowania środków publicznych w UOKiK¹⁰. W zarządzeniu tym wskazano, że ustalenie szacunkowej wartości zamówienia należy udokumentować w postaci notatki służbowej i załączonych do niej dokumentów, w szczególności: zapytania cenowe skierowane do potencjalnych wykonawców wraz z odpowiedziami; wydruki ze stron internetowych zawierające ceny usług i towarów, kopie umów lub ofert z innych postępowań.

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w 2018 r. w UOKiK wyniosło 447 osób (w 2017 r. zatrudnione były 452 osoby). Przeciętne wynagrodzenie w 2018 r. wyniosło 6853,8 zł i w porównaniu z 2017 r. było wyższe o 508,9 zł, tj. 8%.

Wydatki na wynagrodzenia, wraz z pochodnymi oraz dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, w 2018 r. wyniosły 43 436,5 tys. zł i w stosunku do 2017 r. wzrosły o 1654,6 tys. zł (tj. 4%). Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń – w tabeli stanowiącej załącznik 4 do niniejszej *Informacji*.

Zobowiązania budżetu państwa w części 53 – UOKiK na koniec 2018 r. wyniosły 3149,5 tys. zł (w całości niewymagalne). Były one wyższe od zobowiązań w 2017 r. o 143,1 tys. zł, tj. o 4,8%. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz pochodne od wynagrodzeń (2819,8 tys. zł).

Prezes UOKiK sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej, stosownie do postanowień art. 175 *ufp*. W Urzędzie dla potrzeb dysponenta części przygotowywane były m.in. zbiorcze sprawozdania kwartalne z wykonania dochodów, sprawozdania na podstawie danych objętych rejestrem kar pieniężnych, jak również analizy wykonania budżetu w obszarze wydatków oraz budżetu zadaniowego. Kontroli poddana była prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz adekwatności kwoty wykorzystanej dotacji do stopnia realizacji zadań przewidzianych do finansowania. Organizacje pozarządowe, realizujące projekty finansowane dotacjami, przesyłały częściowe i końcowe sprawozdania z wykonania zadań. W trakcie ich realizacji Urząd przeprowadzał kontrole merytoryczne oraz wizytacje u beneficjentów. W ich wyniku Urząd stwierdził trzy przypadki wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. W wyniku podjętych działań uzyskano zwrot całości nieprawidłowo wydanych kwot dotacji w łącznej wysokości 1,8 tys. zł.

Działania nadzorcze prowadzone były także wobec komórek merytorycznych odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań/podzadań/działań w ramach wykonania budżetu państwa w układzie zadaniowym (delegatury i departamenty Urzędu).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków budżetowych w części 53 – UOKiK zostały zawarte w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszej *Informacji*.

2.2. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Według układu zadaniowego budżetu państwa w 2018 r. Prezes UOKiK realizował dwa zadania w ramach dwóch funkcji, tj.: Nr 6 – Polityka gospodarcza kraju (zadanie 6.5.W – Ochrona konkurencji i konsumentów), Nr 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic (zadanie 11.4.W – Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa). W 2018 r. zrezygnowano z funkcji 22 – Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna. Od 1 stycznia 2018 r.

¹⁰ W § 4 ust. 7 Zarządzenia Dyrektora Generalnego Nr 6/2019 z dnia 21 stycznia 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu dokonywania wydatków ze środków publicznych i udzielania zamówień publicznych.

w UOKiK wprowadzono procedurę monitorowania wartości mierników w zakresie budżetu dysponenta części¹¹.

Badaniami kontrolnymi objęto cztery podzadania w ramach dwóch zadań, dobrane w sposób celowy według kryterium istotności z punktu widzenia zadań Prezesa UOKiK oraz kwoty wydatkowanych środków. Zbadano podzadania 6.5.1. – Ochrona konkurencji, 6.5.3 – Pomoc publiczna, 6.5.2.W – Ochrona konsumentów i nadzór rynku, 11.4.2.W - Pozamilitarne przygotowania obronne.

Celem podzadania 6.5.1 – Ochrona konkurencji była ochrona konkurencji, umożliwiającą przedsiębiorcom działanie i rozwój w optymalnych warunkach rynkowych, a miernikiem – skuteczność działania Prezesa UOKiK w sprawach, w których zaskarżono wydaną przez niego decyzję. Jego wartość obliczona była jako stosunek liczby decyzji, które w zakresie rozstrzygnięcia co do nałożonej kary zostały utrzymane przez sądy do liczby decyzji antymonopolowych podlegających rozpoznaniu przez sądy w danym okresie (półrocznym i rocznym). Założono osiągnięcie wartości miernika na poziomie 55%, a zrealizowano 54,8% (tj. 99,6%). Niepełne wykonanie miernika wskazuje, że sądy w mniejszym stopniu niż zakładano podzieliły zdanie Prezesa UOKiK na temat kwestionowanych praktyk antymonopolowych. Na realizację podzadania zaplanowano 18 608,0 tys. zł, natomiast wydano 18 509,0 tys. zł, tj. 97,1% planu po zmianach (19 061,6 tys. zł). Zdaniem NIK, celowym byłoby rozważenie możliwości zmiany konstrukcji tego miernika na taki, który odzwierciedlałby relację pomiędzy liczbą decyzji Prezesa UOKiK, które stały się ostateczne (bez względu na to czy zostaną zaskarżone czy nie) do łącznej liczby wydanych decyzji. W ocenie NIK miernik taki w pełniejszy sposób odzwierciedlałby skuteczność orzecznictwa Prezesa UOKiK.

W podzadaniu 6.5.3 – Pomoc publiczna celem były działania na rzecz wykluczenia pomocy mającej niekorzystny wpływ na konkurencję. Miernik określony został jako średnia arytmetyczna mierników częściowych odnoszących się do poszczególnych działań, w tym liczby wydanych opinii (X), dokonanych notyfikacji (Y) i przygotowanych raportów (Z), tj. $(X+Y+Z)/3$. Poszczególne mierniki częściowe oznaczały:

- $X=(A/B) \times 100\%$, gdzie A – liczba opinii wydanych w danym roku, B – liczba wniosków o wydanie opinii, które wpłynęły w danym roku.
- $Y=(C/D) \times 100\%$, gdzie C – liczba dokonanych notyfikacji, D – liczba wniosków o dokonanie notyfikacji.
- $Z=(E/F) \times 100\%$, gdzie E – liczba przygotowanych raportów, F – liczba raportów, których obowiązek przygotowania wynika z przepisów krajowych lub unijnych.

Osiągnięto zakładany poziom 100%. Na realizację podzadania wydano 6 347,2 tys. zł, tj. 83,6% planu po zmianach (7 593,3 tys. zł).

Celem podzadania 6.5.2.W – Ochrona konsumentów i nadzór rynku było zapewnienie konsumentom prawa wyboru produktu odpowiedniej jakości, dbałość o ich bezpieczeństwo oraz poszanowanie ich praw przez przedsiębiorców. Miernik dla podzadania określony został jako liczba podjętych działań w celu zapewnienia skutecznej ochrony konsumentów¹². Założono osiągnięcie poziomu 6841, a wykonano 7 573 (110,7%). Z zaplanowanych 49 858,6 tys. zł wydano 49 149,3 tys. zł, tj. 98,6%.

W podzadaniu 11.4.2.W - Pozamilitarne przygotowania obronne celem było przygotowanie Urzędu do działań w sytuacjach kryzysowych, a miernikiem – odsetek przeszkolonych osób do liczby osób

¹¹ Zarządzenie nr 1/2018 Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury monitorowania wartości mierników w zakresie budżetu dysponenta części 53 – UOKiK w 2018 r.; zmienione zarządzeniem nr 7/2018 Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 lutego 2018 r.

¹² Suma przedsięwzięć podjętych w ramach działań składających się na to podzadanie.

zatrudnionych w urzędzie zaplanowanych do przeszkolenia. Jego planowaną wysokość ustalono na 100%, a zrealizowano 86,6%. Organizując szkolenie obronne przewidziano do przeszkolenia 15 osób. Powodem nieobecności na szkoleniu dwóch osób była potrzeba pilnego wykonania obowiązków służbowych zleconych przez przełożonego. Osoby nieobecne na szkoleniu obronnym organizowanym w 2018 r. uczestniczyły w szkoleniach organizowanych w latach poprzednich. Wydano na ten cel 1,5 tys. zł, tj. 75% zaplanowanej kwoty.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto sporządzanie przez dysponenta części 53 – UOKiK rocznych sprawozdań za 2018 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

a ponadto

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w dniu 16 kwietnia 2019 r. NIK nie sformułował uwag systemowych ani wniosków po kontroli wykonania budżetu w 2018 r. w części 53 – UOKiK.

Załączniki

Załącznik 1. Kalkulacja oceny ogólnej w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Oceny wykonania budżetu w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonano, stosując kryteria¹³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku¹⁴.

Dochody (D) ¹⁵ :	176 361,3 tys. zł.
Wydatki (W):	74 007,0 tys. zł.
Łączna kwota (G):	74 007,0 tys. zł (kwota wydatków).
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww) = W : G (1,0).

Nieprawidłowości w wydatkach polegały na:

- opóźnieniu (o dwa dni) publikacji planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w BIP. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na pozytywną ocenę wykonania budżetu państwa w tej części.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	(5) pozytywna
Wynik końcowy (Wk= Ow x Ww) 5 x 1,0 =	5 (pozytywna)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna.
Ocena ogólna:	pozytywna

¹³ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁵ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

Załącznik 2. Dochody budżetowe w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ogółem, część 53 w tym:	39 888,3	26 033,0	176 361,3	442,1	677,5
1.1.	Dział 750 Administracja publiczna	39 888,3	26 033,0	176 361,3	442,1	677,5
1.1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	39 888,3	26 033,0	176 361,3	442,1	677,5
1.1.1.1.	§ 0580 Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	38 264,7	24 826,0	174 669,9	456,5	703,6
1.1.1.2.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 151,4	1 056,0	977,9	84,9	92,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291)

Załącznik 3. Wydatki budżetu państwa w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem część 53, w tym:	68 474,3	75 632,0	76 515,5	74 007,0	108,1	97,9	96,7
1.1.	Dział 750 Administracja publiczna	68 472,5	75 630,0	76 513,5	74 005,5	108,1	97,9	96,7
1.1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, z tego:	65 797,6	71 955,0	73 070,2	70 572,0	107,3	98,1	96,6
1.1.1.1.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	30 088,9	31 704,0	31 814,7	31 713,4	105,4	100,0	99,7
1.1.1.2.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 149,4	2 618,0	2 208,6	2 205,4	102,6	84,2	99,9
1.1.1.3.	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	5 784,9	5 820,0	5 870,9	5 644,8	97,6	97,0	96,1
1.1.1.4.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	3 386,6	-	-	2 811,7	83,0	-	-
1.1.1.5.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	4 473,3	-	-	4 588,4	102,6	-	-
1.1.1.6.	§ 4400 Oplaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	2 416,6	-	-	2 587,0	107,1	-	-
1.1.1.7.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	730,9	5 884,0	4 881,0	4 829,6	660,8	82,1	98,9
1.1.1.8.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	4 456,7	4 125,0	3 948,0	3 889,9	87,3	94,3	98,5
1.1.2.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	2 674,9	3 675,0	3 443,3	3 433,5	128,4	93,4	99,7
1.1.2.1.	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	1 103,4	1 103,0	1 202,9	1 202,9	109,0	109,1	100,0
1.1.2.2.	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	1 571,5	2 572,0	2 240,3	2 230,6	141,9	86,7	99,6
1.2.	Dział 752 Obrona narodowa	1,8	2,0	2,0	1,5	83,3	75,0	75,0
1.2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	1,8	2,0	2,0	1,5	83,3	75,0	75,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291)

Załącznik 4. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem wg statusu zatrudnienia ²⁾	452	34 414,9	6 344,9	447	36 764,0	6 853,8	108,0
1.1.	Dział 750 Administracja publiczna	452	34 414,9	6 344,9	447	36 764,0	6 853,8	108,0
1.1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	452	34 414,9	6 344,9	447	36 764,0	6 853,8	108,0
	status 01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	13	674,0	4 320,5	17	959,4	4 703,0	108,9
	status 02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	645,4	17 927,8	3	559,2	15 532,3	86,6
	status 03 - członkowie korpusu służby cywilnej	436	33 095,5	6 325,6	427	35 245,4	6 878,5	108,7

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 5. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
8. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
9. Sejmowa Komisja Gospodarki i Rozwoju
10. Minister Finansów
11. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów